

BORU HATLARI YAKITI İHTİLAFI

**Fosil gazı Doğu Akdeniz'de nasıl gerginlikleri
alevlendiriyor;**

Eastmed-Poseidon Boru Hattı örneği

Yazan ve Araştıran

Naomi Kreitman

Nessim Achouche,

Noelie Audi-Dor, Efe

Baysal, Kevin Buckland,

Elena Gerebizza, Jon

Grant, Max Grubman,

Natasa Ioannou, Frida

Kieninger, Lise Masson,

Ya'ara Peretz, Caroline

Rochlitz, , Axel Ruppert,

Myrto Skouroupathi'nin

ve Filippo Taglieri

dikkatli araştırmaları ve

sezgilerine büyük

teşekkürlerimle.

İtalyanca, Yunanca,

İngilizce, Arapça ve

İbranice tercüme

mevcuttur.

Tasarım ve

İllüstrasyonlar: Marina

Sophia Flevotomas

Çeviri: Çiğdem Çıdamlı

Boru Hatları Yakıtı İhtilafı

İçindekiler:

Giriş	2
Eastmed-Poseidon Nedir?	3
Jeo-politika	5
AB Katılımı	7
Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye	8
Filistin, İsrail ve Lübnan	10
ABD Müdahalesi	12
Ekonomik Fizibilite	13
Etkiler	14
Peki Şimdi Ne Olacak?	15
Harekete Geç!	16
Ek	17
Ayrıntılarıyla boru hattı rotası	
İlgili Aktörler, Şirketler ve Kurumlar	

**Gastivists tarafından yayımlanmıştır,
Kasım 2020**

Giriş

Fosil yakıt endüstrisi, dünyanın her yerinde fosil gazını bir cankurtaran simidi gibi ele geçirirken, bunun bir “iklim çözümü” olduğu sahte iddiasını ileri sürüyor ve yenı fosil gazı altyapısı inşaatlarını hızla büyütmeye çalışıyor. Gaz endüstrisi son birkaç on yıldır ivme kazanırken, gaz projeleri çevresindeki jeopolitik çatışmalar da ivmeleniyor. Bu durum, uzun bir petrol çatışmaları tarihinin ve petrol ve gaz keşiflerine ilişkin beklentilerin tetiklediği istihraç merkezli yeni-sömürgeci uygulamaların ardından gündeme geliyor.

Hükümetler ve Avrupa Birliği gibi hükümetlerarası kuruluşlar, fosil gazını temiz bir enerji kaynağı ve bir enerji güvenliği çözümü 3 olarak sahte biçimlerde öne çıkarırken, kimi hükümetler de fosil gazını bölge barışına yönelik bir çözüm gibi ele alıyor.

Gaz rezervlerinin keşfi yalnızca militarizasyonu tetiklemek ve ateşlemekle kalmadığı gibi, bu projelerin yakınlarında yaşayan toplulukların sağlığını ve geçimlerini de tehdit ediyor ve iklimdeki bozulmayı hızlandırıyor; aşırı hava olayları riskini ve diğer riskleri çoğaltarak, gıda güvenliğini ve konut güvenliğini tehdit ediyor. Bu etkiler Küresel Güney’de yaşayan beyaz olmayan topluluklara ve halklara orantısız ölçülerde zarar veriyor.

Bu duruma uygun, güncel örneklerden biri Eastmed-Poseidon projesi; **yani Avrupa’nın en son mega-boru hattı projesi ve jeopolitik mayın tarlası**. Proje, fosil gazını Kıbrıs ve Yunanistan aracılığıyla, İsrail ve Kıbrıs arasındaki ihtilafli suların altından İtalya’ya taşımak üzere tasarlanmış durumda. Nihai istikameti ise AB doğalgaz şebekesi. Proje, bir jeopolitik mayın tarlası olmanın yanı sıra, Doğu Akdeniz bölgesindeki militarizasyon, çatışma ve baskıları alevlendiriyor. Özellikle COVID-19 kamu sağlığı krizi ve ekonomik resesyon bağlamında, bu boru hattı projesi, başka alanlarda aynı kaynaklara acil ihtiyaç duyulduğu bir dönemde, AB’nin kamusal parasal ve siyasal kaynaklarının pervasızca israf edilmesi anlamına geliyor. Bu kısa bilgilendirme notu, bu boru hattında neler olup bittiğini, neyin yanlış olduğunu ve bizim bu konuda neler yapabileceğimizi özetlemeyi amaçlıyor.

Eastmed-Poseidon Nedir?

En basit haliyle anlatıldığında bu, iki bölümden oluşan bir mega boru hattı. Bölüm 1) [Eastmed⁴](#) olarak adlandırılıyor ve gazı (Kıbrıs'ın doğusundaki) Levant Havzası'nın tartışmalı sularından Kıbrıs aracılığıyla Yunanistan'a taşımayı öngörüyor. Bölüm 2) ise gazı Yunanistan anakarası üzerinden İtalya'ya taşımayı öngören [Poseidon⁵](#) boru hattı 6. İki bölüm birlikte, toplamda yaklaşık 2100 km'lik bir mesafeyi kat edecekler (boru hattının farklı bölümleri hakkında daha fazla ayrıntı için ek bölümüne bakınız). **[Bu da bu projeyi Avrupa'nın en uzun ve bildirildiği üzere, deniz yüzeyinden 3 km kadar derine⁸](#)** gömülecek bölümlerle birlikte, **[dünyanın en derin⁷](#)** boru hatlarından biri haline getirerek, ciddi lojistik meydan okumalar ve riskler yaratacak.

Projenin Eastmed bölümü hakkında, Poseidon bölümü hakkında olduğundan daha fazla bilgi mevcut ve bu nedenle bu bilgilendirme notu, ilki hakkında daha fazla bilgi sunacak. Ancak, Poseidon boru hattı da göz ardı edilmemelidir; AB bu projeyi desteklemekte ve gazın Avrupa tarafından tüketilmesi öngörülmektedir; dolayısıyla Eastmed'in Poseidon boru hattı olmadan inşa edilmesi son derece olasılık dışıdır.

Hem Eastmed hem de Poseidon boru hattı projeleri gelişmelerinin erken evrelerinde bulunmakta; bu da finansın temin edilmesi ve boruların döşenmesinden önce projenin durdurulması açısından mükemmel bir zaman dilimi sunmaktadır. **[IGI-Poseidon⁹](#) isimli bir şirket her iki projeyi de desteklemektedir; bu, Yunan DEPA ve Fransız EDF Grubunun sahip olduğu bir İtalyan şirketi olan Edison arasındaki ortak bir girişimdir.** İsrail şirketleri Delek ve Ratio, Chevron (yakın zaman önce Noble enerji ve İsraili lisansçıları tarafından satın alınmış bir ABD şirketi), Exxon (ABD), ENI (İtalya), TOTAL (Fransa), Royal Dutch Shell (Hollanda), Qatar Petroleum ve Kıbrıs'ın Kogas ve BG şirketlerinin tamamı bölgede sondaj ilgi alanlarına sahiptir. İlgili çeşitli uluslararası şirketler hakkında daha fazla ayrıntı için lütfen eke bakın. **[Eastmed, tahmini 6 milyar Avroya¹⁰ mal olacak ve 20 milyar m3 \(BMC\) gazı kadar yıllık kapasiteye sahip olacaktır.](#)**

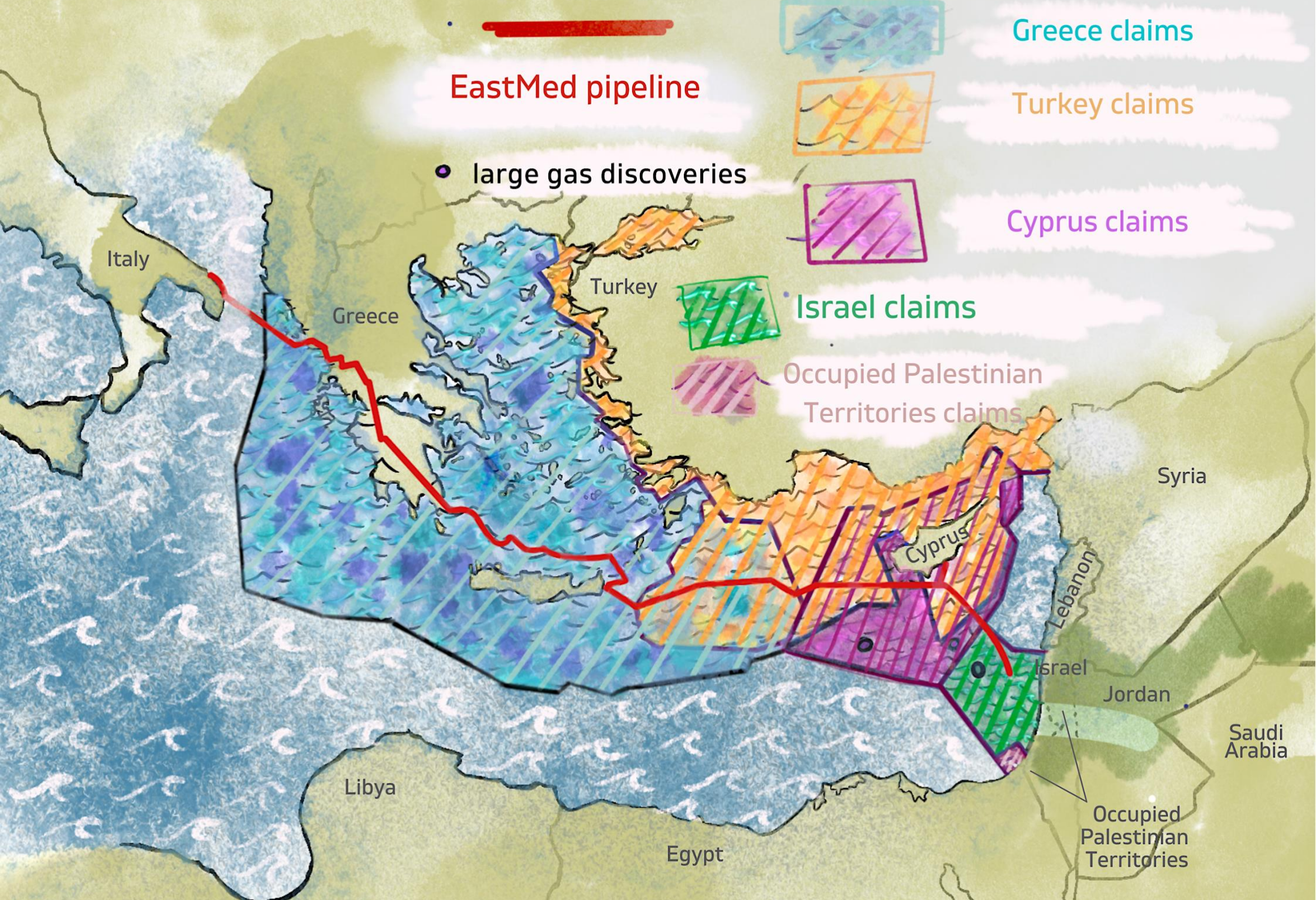

Illustration based on: Pyrrhic Victory: "Why Europe and Turkey should not fight over fossil gas we cannot use." Global Witness, Oct 2020

Jeopolitik

İsrail, Yunanistan ve Kıbrıs hükümetleri boru hattını büyük bir azimle destekliyor. İtalya rota üzerindeki ülkeler arasında proje konusundaki en belirsiz pozisyona sahip olan ülke. 2019 Mayıs ayında, İtalyan başbakanı **açıkça boru hattını reddetti**¹¹, ancak bir hükümet değişikliğinden sonra İtalya Ocak 2020’de, **projeyi imzaladı**¹².

Eastmed, Doğu Akdeniz bölgesinde gerilimi artırmaya çoktan başladı. **Açık deniz gaz alanları, açık deniz gaz rezervleri konusunda çeşitli kesişen ve ihtilaflı ulusal iddiaları içeriyor ve Akdeniz’in jeopolitik anlamda hassas bölgelerinde**¹³ bulunuyor ki bu da zaten kırılgan olan barış koruma çabaları üzerindeki stresi artırıyor.

Siyasetçilerse, absürt bir biçimde, Doğu Akdeniz’deki boru hatlarını ve gaz aramalarını bölgede barış, istikrar ve güvenliğe yönelik bir çözüm gibi satma peşindeler. Örneğin, **İsrail Başbakanı Netanyahu, projenin “bölgeye istikrar” getireceği vaadinde bulunuyor**¹⁴. **Yunan Enerji Bakanı Hatzidakis ise projeyi “bir barış ve işbirliği projesi”**¹⁵ **olarak adlandırıyor.** AB de, gazın Eastmed’den Avrupa’ya getirilmesinin Avrupa’nın “enerji güvenliği” açısından önemli olduğunu iddia ederek, bu anlatıda kendi rolünü oynuyor. Gaz ise çoktan çatışmayı tırmandırmaya başladı; siviller açısından; fosil yakıt

altyapıları yakınlarında yaşadıkları için askeri faaliyetlerden etkilenecek olanlar ve geçimleri iklimdeki bozulmayla imha edilenler açısından, sadece yeni ıstıraplara yol açacak. Yeni-sömürgeci dinamiklerin dışına çıkmak için, “Kimin güvenliğine öncelik veriliyor?” ve “hangi maliyetler ödenerek?” soruları, sorulması gereken önemli sorular.

Eastmed boru hattının jeopolitik implikasyonları çeşitli ve çok katmanlı olup henüz daha yeni yeni ortaya çıkmaya başlamış durumda. Aşağıda bunların bazıları tartışılmaya açılıyor. Tartışmanın derinleştirilmesine, işbirliğine ve katkıya ise her zaman açığız.

Fosil gazı
yakıtlarını
kullanmak sadece
siyasal çatışmaları
alevlendirerek sivil
hayatı tehdit
etmekle
kalmayacak, ayrıca
iklimdeki bozulmayı
da hızlandırarak

AB Katılımı

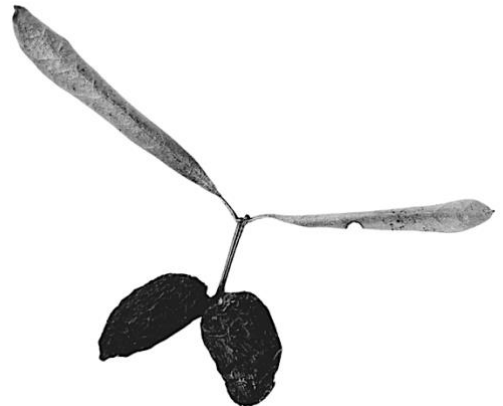
AB Eastmed boru hattına önemli siyasal ve finansal destek sağlıyor. Bu bilgilendirme notunun yazıldığı sırada (Kasım 2020), **boru hattı projesine Connecting Europe Facility/Avrupa'yı Birleştirme Aracı'ndan 36,427,924 Avro kamusal para sağlanmıştı.**¹⁶ Proje ayrıca en son Ortak Çıkar Projeleri (PCI/Projects of Common Interest) listesine dahil edilerek öncelik statüsü de elde etti ki bunun anlamı, boru hattının düzenleyici engelleri atlaması, tercihli muameleye maruz kalması ve en üst düzeydeki AB önceliklerinden biri olarak kabul edilmesi.

Eastmed boru hattı, AB'nin yeni fosil gazı ithalat terminalleri ve boru hatlarına yönelik devasa ve hızlı ataklarının bir parçası. AB gaz arzını çeşitlendirmek ve **"enerji güvenliğini"**¹⁷ **garanti altına almak** üzere Rus ithalatına bağımlılıktan kaçınabilmek açısından, bir Avrupa gaz şebekesine büyük ihtiyaç duyulduğunu iddia ediyor. Bu gerekçe kapsamında, AB, Azerbaycan gazına yönelik Güney Gaz Koridoru, ABD ve küresel ithalat için yeni LNG ("Likit Doğalgaz") terminalleri ve şimdi Eastmed boru hattının inşası dahil, muazzam bir gaz altyapısının inşasını destekliyor ve buna öncelik veriyor.

Bu "enerji güvenliği" argümanı ise birkaç sebepten dolayı kusurlu;

Boru Hatları Yakıtı İhtilafı

birincisi, **Avrupa gaz altyapısı, kapasite altında kullanılıyor** ve Rusya'dan "ciddi arz kesintisi olması halinde bile",Avrupa'nın **öngörülen gaz ihtiyaçlarını karşılamak için zaten yeterli altyapısı mevcut**¹⁸. İkincisi, (Avrupa Denetçiler Mahkemesi'nin kararının da gösterdiği gibi) **AB'nin talebi tutarlı biçimde abartılı tahmin etmesine karşın 20, AB gaz talebi düşüyor**¹⁹. **AB Komisyonu'nun 2050'ye ilişkin uzun vadeli stratejisinde**²¹ ise gazlı yakıtlarda %90'a kadar bir düşüş öngörülüyor. Üstelik, Doğu Avrupa'da "Rusya'dan gelen gaz dışında çeşitlendirmeyi" amaçladığı iddia edilen birçok gaz projesi önerisinin bazıları **nihayetinde ucuz Rus gazı taşımakla sonuçlanabilir**²². Son olarak, **enerji güvenliği (Azerbaycan ve İsrail gibi) dengesiz rejimlere artan fosil yakıt bağımlılığı ile bağdaştırılabilecek bir konu değil**²³; bunlar, tanım gereği, güvenilir kaynaklar değiller. Sahiden güvenli enerji sistemleri açısından adem-i merkezileştirilmiş, yerel anlamda sürdürülebilir enerji kilit önem taşıyor.

Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye

2020 yaz aylarında, Yunanistan ile Türkiye arasındaki gerilim, Kıbrıs açık sularındaki ihtilaflı gaz rezervleri üstünde çatışan [savaş gemileriyle](#) ²⁴ birlikte yükseldi; bu gerilim kısmen, Eastmed boru hattına yatırım yaparak, bölgeden gaz ithal etme arzusunu ifade eden AB tarafından ateşlendi. [Eastmed ihtilaflı sularda bulunan gaza yönelik Avrupa piyasasını garanti altına alıyor ve bu nedenle, tarafların bu suların mülkiyeti ve sondaj başlatma çalışmaları konusunda kavgaya tutuşmalarını teşvik ediyor.](#)

Gaz alanları üzerindeki açık deniz ihtilafları tarihsel bir bakış açısıyla anlaşılmalı. Kıbrıs, uzun zamandır uluslararası ilişkiler satranç oyununda jeopolitik bir piyon olarak kullanılıyor. [Kıbrıs, önce Türk imparatorluğunun parçası ve sonra da bir Britanya sömürgesi olarak yaşadığı yüzyıllarca süren sömürge düzeninden sonra, 1960 yılında güçlü toplumsal kalkışmalar eşliğinde bağımsızlığını kazandı.](#) İç çatışmalar tırmandı ve 1974 yılında Türk silahlı kuvvetleri adayı işgal ederek, hem Kıbrıslı Türk hem de Kıbrıslı Rum topluluklarından insanları yerlerinden etti. [Ülke askeri sınırlarla, kapalı kontrol noktalarıyla ve bir Birleşmiş Milletler tampon bölgesiyle iki ayrı bölgeye bölündü;](#)

[adanın Kuzey bölümü Kıbrıslı Türk topluluğu ve adanın Güney bölümü Kıbrıs Cumhuriyeti \(Kıbrıslı Rum topluluğu\) tarafından yönetildi.](#) 20 yılı aşkın süre boyunca kontrol noktaları kapalı tutularak, iki topluluk birbirinden kopartıldı. Politik düzeydeki barış inşa görüşmeleri 1975’de başlatıldı ve hala Kıbrıs halkı açısından uygulanabilir hiçbir çözüm üretmeden, devam ediyor. 2003 yılında, iki bölge arasındaki kontrol noktaları açıldı ve her iki topluluk ilham verici tabandan barış inşası inisiyatifleriyle birlikte, karşılıklı etkileşim imkanına sahip oldu. [Kıbrıs hala ağır düzeyde militarize bir durumda.](#) Ülkede, Kıbrıslı Rum, Kıbrıslı Türk, BM barış koruma gücü ve Britanya askeri üsleri dahil, büyük askeri güçler mevcut.

Karadaki siyasal ihtilaflar, açık deniz gaz rezervlerinin mülkiyeti konusunda da sonuçlara sahip. Türkiye, şu anda dünyanın Kuzey Kıbrıs’ı egemen bir devlet olarak tanıyan tek ülkesi. 2011 yılında, -en azından bu iki taraf söz konusu olduğunda- [Türkiye, Kuzey Kıbrıs liderleriyle ülke sularının sınırlarını yeniden çizen](#) ²⁵ ve Türkiye’ye bölgede sondaj yapma izni veren bir anlaşma imzaladı. Ancak bu izin ne Kıbrıs Cumhuriyeti ne de bölgedeki aktörlerin geri kalanı tarafından tanındı. [2020 yazında, bu tarihsel gerilim tırmanarak, Yunan ve Türk savaş gemilerinin çatışmasıyla sonuçlandı](#) ²⁶. İhtilaflı açık deniz gaz iddiaları hakkındaki çatışma uzun bir tarihe dayalı bir ihtilafla yeniden yüzeye çıkmasına katkıda bulunuyor ve açık çatışma olasılığını büyütüyor.

Kıbrıs hükümeti, fosil gazının, diğer ülkeler ve onların silahlı kuvvetleriyle (örneğin İsrail ile) ittifaklar kurarak ve ekonomik ve ülke dışı çıkarlarının garanti altına alınmasını isteyen uluslararası petrol ve gaz şirketlerinden militarize destek alarak, ülke güvenliğini Türkiye'nin tehditlerinden koruyacağını vurguluyor. Bu argüman aynı zamanda tersten, [Kıbrıs'ın açık kıyılardaki ihtilaflı gaz alanlarının korunması için militarizasyonu meşrulaştırmak için de kullanılıyor](#) ²⁷.

“Enerjinin dağıtımında kâra değil, toplumsal ihtiyaçlara göre dağıtımla enerji adaletini sağlamalıyız. Enerji üretimini ve dağıtımını yeniden demokratik biçimde kontrol edilen kamu mülkiyetine alarak enerjideki özel mülkiyete dayalı fırsatçılığı sona erdirmeliyiz. Yeni fosil yakıt araştırmalarına ve yeni rezervlerin açılmasına hayır! Ülkelerimiz arasındaki çatışmaya hayır! İklim adaletine ve barışa evet!”

2020 Eylül ayında, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'tan 60'ın üzerinde örgüt, [bölgedeki istihraç çalışmalarına son verilmesini ve iklim adaleti ile barışı talep etmek üzere bir araya geldiler](#) ²⁸. Kendi, ilham verici sözleriyle:

Filistin, İsrail ve Lübnan

İsrail hükümeti, İsrail gaz rezervleri için güvenli bir Avrupa ihracat piyasası temin edeceğinden dolayı, Eastmed boru hattının en ateşli destekçilerinden biri. Son on yıldır, karada ve denizdeki Filistin sınırları üzerinde vahşi bir işgal ve baskıyı sürdürürken, (küresel modeli takip ederek) gaz altyapısı patlamasına yatırım yapıp, Akdeniz'deki deniz altı gaz rezervlerini araştırıyorlar.

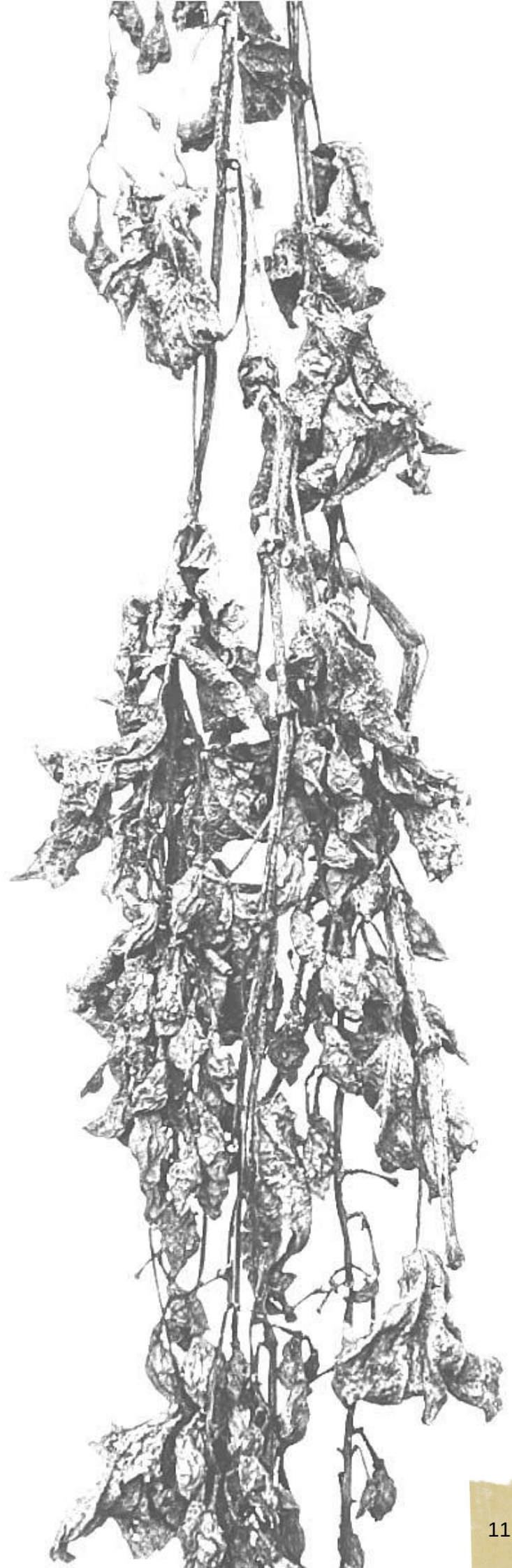
Her türlü bölgesel faaliyetin, 2020 yılında **İsrail'in yasadışı ilhak planıyla birlikte** daha da tırmanan, **işgal altındaki Filistin topraklarında on yıllardır süren insan hakları ihlalleri** ²⁹ bağlamında gündeme geldiği hatırlanmalıdır. **İsrail'in Filistinlilerin kendi toprakları üzerindeki haklarını ve kendi kaderlerini tayin etme hakkını bastırma yollarından biri Filistin topraklarındaki kaynakları kontrol etmektir** ³⁰ ve **Gazze Denizi gaz alanı da bu durumun bir örneğidir** ³¹. Bu alan Filistin'e ait olmasına rağmen, İsrail rejimi, ekonomik ve siyasal gücünü azaltmak için, **Filistin'in kendi gaz rezervlerini kullanmasına izin vermemektedir** ³² İsrail hükümetinden gelen baskıların ardından, Filistin Yönetimi tarafından Gazze sularında lisans verilmiş olan Shell gibi şirketler **operasyonlarına son vermişlerdir** ³³.

Eastmed ve Poseidon boru hatlarına yönelik AB desteği, İsrail'in Filistin halkına karşı sürmekte olan insan hakları ihlalleriyle suç ortaklığına işaret etmektedir. İsrail'in Filistin toprakları üzerindeki politikaları ve eylemleri, **Human Rights Watch** ³⁴ ve **Birleşmiş Milletler** ³⁵ tarafından belgelendiği gibi sık sık insan hakları hukukunu ihlal etmektedir. **AB enerji bağımlılığını İsrail'e bağlamak, bu ülkenin, Filistin'e yönelik güncel ilhakları gibi politika ve eylemlerini meşrulaştırırken, İsrail hükümetini daha fazla finanse etmek anlamına gelmektedir.**

Filistin çevre grubu Pengon, Eastmed boru hattına karşı açıklama yaparak ³⁶, AB ile Yunanistan ve Kıbrıs hükümetlerine çağrıda bulunmuştur:

- Fizibilite çalışmasını iptal edin ve Eastmed Gaz Boru Hattını PCI listesinden çıkartın.
- Avrupa şirketlerini ve yatırımcıları İsrail'in gaz projelerine dahil olmanın yasal, ekonomik ve güvenlik riskleri konusunda uyarın.
- İklim değişikliği ve insan hakları üzerindeki olumsuz etkisini dikkate alarak üçüncü PCI'ye dahil edilen doğalgaz projelerindeki AB yatırımlarını yeniden değerlendirin.

Doğu Akdeniz suları resmi olarak savaş halinde bulunan ve bu nedenle de kara ve deniz sınırları konusunda ihtilaf yaşayan iki ülke olan Lübnan ve İsrail³⁷ arasında bulunan gaz alanlarıyla birlikte daha da karmaşık hale gelmektedir. 2020 Ekim ayında, taraflar arasında, ABD gözetimi altında, gaz çıkarma imkanlarını belirginleştirme açık arzusuyla, deniz sınırlarını tanımlamaya yönelik tartışmalar başlatıldı. Bu görüşmeler taraflar diplomatik ilişkiye sahip olmadıkları ve Lübnan'da rahatsızlık duyguları yarattığı için, tarihsel bir anlam taşımaktadır. Aslında, **tartışmalar onlarca yıllık silahlı çatışmayı göz ardı ederek, gazla ilgili beklentilere ve iş menfaatlerine odaklanmaktadır**³⁸. Görüşmeler, devrim ve başkent Beyrut'taki kriminal patlamayla geçen bir yılın ardından, Lübnan'daki karmaşık siyasal durumun gerilimini yükseltmektedir.

ABD Müdahalesi

ABD tüm dünyada yaptığı gibi, bölgenin jeopolitik dinamiklerine, fosil yakıt gelişimine ve militarizasyonuna ciddi müdahalelerde bulunmaktadır. **ABD kongresi yakın zaman önce, önemli bir harcama paketinin parçası olarak** ³⁹, aynı metin içinde **fosil gazı projelerini ve Eastmed bölgesinin daha da fazla militarizasyonunu destekleyen bir tasarımı kabul etti** (ilgili bölüm için bakınız Eastern Mediterranean Energy and Security Partnership). Bir yandan, Eastmed boru hattı, likit fosil gazı (LNG) terminalleri ve diğer gaz projeleri Kıbrıs ve İsrail açık sularında fosil gazı istihracına yönelik ABD yardımı ve bölgede ABD tarafından yürütülen Enerji Merkezi vaadi ile desteklenmektedir. Öte yandan, ABD dronlar ve ortak askeri tatbikatlar vaat etmekte ve Türkiye ile olan çatışmayı hafifletmek için konulan 1978 tarihli bir Kıbrıs'a silah satış ambargosunu kaldırmaktadır. **Exxon Mobil (ki Kıbrıs açık sularındaki keşif bloklarını elinde tutmaktadır) tasarının geçmesi için yoğun bir lobi yapmış** ⁴⁰ ve metnin 2020 başlarında onaylanmasıyla birlikte başarılı olmuştur. ABD diplomatları süreci **destekleyerek ve kutlayarak** ⁴¹, birçok bölgesel toplantıda hazır

bulundular. Exxon, Chevron ve Noble hepsi de bölgede sondaj lisanslarına sahip olan ABD şirketleri.

Tarih, yumuşak baskılardan egemen devletlere yönelik açık işgallere kadar, fosil yakıt endüstrisi ile ulusal askeri sanayi kompleksleri arasındaki tehlikeli ilişkileri ve suç ortaklığını defalarca göstermiş bulunuyor.

Ekonomik Fizibilite

Eastmed boru hattı gibi büyük ölçekli fosil gazı projeleri, inanılmaz ölçüde pahalı altyapılar; tek başına Eastmed tahmini 6 milyar avroluk bir maliyete sahip olacak. **İnşa edilmesi halinde, bu boru hattının karaya oturmuş bir varlığa dönüşme riski tehlikeli ölçüde yüksek.** Birincisi, **gaz talebi küçülüyor** ⁴² ve çalışmalar Avrupa'nın zaten **ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olandan daha fazla gaz altyapısına sahip olduğunu gösteriyor** ⁴³ AB piyasasına yönelik bölgesel gaz aramaları ise zaten, 2020 gaz fiyatları düşüşünden önce bile, **ekonomik bakımdan uygulanabilir olamayacak kadar pahalı olmakla** ⁴⁴ eleştiriliyordu. Bu karışıma bir de yeni fosil gazı altyapısının, **yapılması halinde, küresel iklim anlaşmalarını ihlal edecek emisyonları kapsayacak bir ekonomik ömre** ⁴⁵

sahip olmasını ekleyin. Bu ise söz konusu projelerin, küresel iklim anlaşmalarını yerine getirmek için, kar elde etmek bir yana, yatırımlarını geri ödemedi bile önce, büyük bir ihtimalle hizmetten geri çekilmesi gerektiği anlamına geliyor.

Petrol ve gaz piyasalarında benzeri görülmemiş bir ekonomik dalgalanmanın ve COVID-19 resesyonunun yaşandığı bir dönemde, Eastmed boru hattına veya diğer herhangi bir fosil gazı altyapısına yatırım yapmak umursamazca para israf etmek demek.

Etkiler

Siyasal gerilimleri tırmandırma ve geçim kaynaklarını imha edecek çatışmalar yaratma riskinin yanı sıra, Doğu Akdeniz'deki gazın (ve diğer her türlü fosil gazının) istihraç edilmemesini ve kullanılmamasını gerektiren daha birçok başka sebep mevcut

Bariş ve Güvenlik üzerindeki etkiler:

Ülkeler gaz rezervlerinin mülkiyeti konusunda kavga eder ve böylece karasuları sınırları etrafındaki tarihsel gerilimleri yeniden ateşlerken, boru hattı bölge çapında çatışmayı hararetlendiriyor. Bu durum Kıbrıs, Yunanistan, Türkiye, İsrail ve Lübnan arasındaki çözülmemiş çatışmaları alevlendiriyor ve kırılgan barışı koruma çabalarını tehdit ediyor. Eastmed boru hattının İsrail rejimini ekonomik ve politik anlamda güçlendirmesinin Filistinliler üzerinde sert etkileri olması beklenebilir. **Fosil gazı yakıtlarını kullanmak sadece siyasal çatışmaları alevlendirerek sivil hayatı tehdit etmekle kalmayacak, ayrıca iklimdeki bozulmayı da hızlandırarak, diğer birçok şeyin yanı sıra gıda güvenliğini, konut güvenliğini tehdit edecek.**

Topluluklar üzerindeki etki: Tüm istihraç projelerinde olduğu gibi, mega boru hatlarının rotaları boyunca yaşamakta olan topluluklar da, bu boru hatlarının inşaatlarından derin biçimde etkileniyor. Dünya üzerinde **Mozambik'ten** ⁴⁶ **İtalya'ya** ⁴⁷ kadar birçok kez gördüğümüz gibi, **topluluklar kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak olan devasa altyapı projelerinin inşa edilmesi için feda**

ediliyor. Boru hattı rotası boyunca yaşayan insanlar geçim kaynakları, kimyasal sızıntıların sağlık üzerindeki etkileri, gayrimenkul değerlerindeki düşüşler vs. gibi orantısız etkilerin sonuçlarına maruz kalacaklar. Açık deniz sondaj veya açık deniz boru hattı bölümlerinin yakınındaki kıyılarda yaşayanlar için, turizme bağlı geçim kaynakları tehdit altına sokulacak.

Yerel çevre üzerindeki etki: Proje **bir biyoçeşitlilik etkin noktası** ⁴⁸ **olarak tanımlanmış olan**, Akdeniz'in çeşitli ve kırılgan ekosistemlerini tehdit ediyor. Bu, son derece maliyetli teknik zorluklar yaratan, şu ana kadar planlanmış en derin boru hatlarından biri ve bu da sızıntıların saptanmasını ve onarılmasını daha da karmaşık hale getiriyor. Eastmed boru hattı özellikle deprem riski bulunan jeolojik anlamda istikrarsız bölgelerden geçecek.

İklim üzerindeki etki: EastMed boru hattının yıllık 20 milyar m³'e kadar (BMC) fosil gazı taşınması tasarlanıyor. **Fosil gazı tehlikeli bir fosil yakıtı ve daha fazla gaz altyapısı küresel ısınmayı 1.5 derecelerin altında tutmak yolundaki Paris İklim hedefi** ⁴⁹ **ile bağdaşmıyor.** Fosil gazı çoğunlukla, **önümüzdeki 20 yıl içinde CO₂'den 86 kattan daha fazla tahmini küresel ısınma etkisine sahip** ⁵⁰, aşırı yüklü bir sera gazı olan metandan oluşuyor. Pratik olarak, bu da fosil gazının iklim değişikliği üzerinde çok yoğun ve ani etkide bulunması anlamına geliyor. Fosil gazı altyapısı, metan sızıntıları ve yanmadan kaynaklanan CO₂ üretimiyle birleştiğinde, bizi hızla geri dönüşü olmayan iklim kaynama noktalarına doğru sürüklüyor.

Peki Şimdi Ne Olacak?

Bu istihraç, şiddet ve kurban edilme çemberinden kurtulmak için, şu anda normu oluşturan merkezileşmiş, istihraca dayalı fosil enerji modelini dönüştürmeye ihtiyacımız var. Fosil yakıtların barış ve güvenlik çözümünün parçası olabileceği biçimindeki hatalı mantığa karşı direnmeliyiz. **Şu an (ve zafere kadar daima!) Eastmed boru hattı gibi yeni fosil gaz altyapılarını durdurmak ve yenilenebilir, demokratik enerji sistemlerine adil bir geçişin yolunu açmak için son derece yaşamsal öneme sahip bir dönem.**

Çevremizde, topluluk mülkiyetine ve topluluk yönetimine dayanan temiz enerji geliştiren ⁵¹ birçok ilham verici proje mevcut. İttifaklarımızın keskin enerji yoksulluğu gerçekliğini ele alan çalışmalarına ve fosil endüstrisi işçilerinin cesaretle yüz yüze geldikleri zorlu geçiş sürecine hayranlık duyuyoruz ve işçilerin ve sorundan en fazla etkilenenlerin çözümlerin oluşturulmasının merkezinde yer alma ihtiyacını biliyoruz. Sömürgeci miras ve Avrupalıların yüzyıllardır toplulukları ve çevrelerini imha etmek konusunda sahip oldukları sorumluluklar hakkında zor tartışmaları açan halklara saygı duyuyoruz; bu zor tartışmalar mevcut enerji sisteminin iktidar dinamiklerini anlamak ve bunlardan nasıl uzaklaşmak istediğimizi saptamak bakımından yaşamsal önem taşıyor.

Harekete Geç!

Yerel halktan, taban örgütlerinin aktivistlerinden ve kampanyacılardan oluşan bir koordinasyon ağı Eastmed boru hattı etrafında, bu boru hattının inşaatını durdurmak ve gazın militarizasyonu ve çatışmaların tırmandırılmasını meşrulaştırmak için kullanılmasına direnmek üzere bir araya geliyor.

Bu ağa katılmak ve fosil gazı ile yeni gaz altyapısı inşaatlarına karşı mücadele taktikleri hakkında daha fazla bilgi almak için [Gastivists kolektifiyle](https://gastivists.org) iletişime geçin. Dünyanın her yerindeki gaz projeleri çöküyor ve halkın gücü hızla ivme kazanıyor. Bize katılın.

*** İletişim için ***

Eposta: hello@Gastivists.org

Facebook & Twitter: @gastivists

Boru Hatları Yakıtı İhtilafı

Boru hattı rotasının ayrıntıları

Eastmed projesinin mevcut tasarımı 1,300 km açık deniz boru hattı ve 600 km karasal boru hattı öngörüyor. Aşağıdaki bölümlerden oluşuyor:

Doğu Akdeniz kaynaklarından Kıbrıs'a kadar uzanan 200 km açık deniz boru hattı;
Kıbrıs ile Girit Adasını bağlayan 700 km açık deniz boru hattı;
Girit'den anakara Yunanistan'a (Peloponnese) uzanan 400 km açık deniz boru hattı;
Peloponnese ve Batı Yunanistan'ı kesen 600 km karasal boru hattı ⁵²

Poseidon Boru hattı, Kipi'deki Türk-Yunan sınırından Florovouni'deki kara noktasına kadar Yunanistan toprakları üzerinde (karasal bölüm) yaklaşık 760 km ve İyon Denizini aşarak Otranto, İtalya'daki terminale ulaşana dek yaklaşık 216 km boyunca uzanacaktır ⁵³.

İlgili Aktörler, Şirketler ve Kurumla

Eastmed Boru Hattı operatör/ inşaat:

IGI Poseidon Yunanistan

Ortak girişim....

DEPA Yunanistan

EDISON (Fransız) EDF mülkiyetindeki İtalyan şirketi

İsrail kıyıları açıkları için birçok şirket lisansa sahip ve bu şirketlerin ürettiği gaz EastMed ile aşağıdakiler dahil olmak üzere taşınabilir:

Chevron	ABD
Energear	Yunanistan
Ratio	İsrail
Delek	İsrail

Kıbrıs açık deniz lisanslarına sahip şirketlerin aynı zamanda EastMed aracılığıyla gaz taşımayı amaçlaması muhtemeldir. Bu şirketler arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

Exxon	ABD
Chevron	ABD
Noble	ABD
Eni	İtalya
Total	Fransa
Shell	Hollanda/BK
Qatar Petroleum	Katar
Kogas	Kıbrıs
BG	Kıbrıs
Delek	İsrai

- ¹ “Europe in the Gas Trap.” *Investigate Europe*, Oct. 2020, www.investigate-europe.eu/en/2020/natural-gas-trap/.
- ² “War and Militarization.” *Oil Change International*, priceofoil.org/thepriceofoil/war-terror/.
- ³ “Secure Gas Supplies - Energy European Commission.” Energy - European Commission, 17 Mar. 2020, ec.europa.eu/energy/topics/energy-security/secure-gas-supplies_en.
- ⁴ “Eastmed.” *IGI Poseidon*, www.igi-poseidon.com/en/eastmed. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁵ “Poseidon.” *IGI Poseidon*, www.igi-poseidon.com/en/poseidon. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁶ The Poseidon pipeline’s full route, as the company building it (IGI Poseidon) is planning, would travel across Northern Greece to The Greek-Turkish border. It would connect with another pipeline, the Greece-Bulgaria interconnector (IGB pipeline). The part of the Poseidon that the EU is supporting is the section that will carry gas from Greece to Italy. Therefore, this is the segment referred to in this paper and the length included in the calculations.
- ⁷ Stamouli, Nektaria. “Israel, Greece and Cyprus Back EastMed Gas Pipeline.” *The Wall Street Journal* al, 20 Dec. 2018,
- ⁸ “A Row between Turkey and Greece over Gas Is Raising Tension in the Eastern Mediterranean.” *The Economist*, 20 Aug. 2020.
- ⁹ “Our Company.” *IGI Poseidon*, www.igi-poseidon.com/en/our-company, accessed 11 Nov. 2020.
- ¹⁰ Papadimitriou, Jannis. “EastMed Gas Pipeline Flowing Full of Troubling Questions.” *Deutsche Welle*. 2 Jan. 2020.
- ¹¹ Reuters Staff. “Italy opposes Poseidon gas pipeline landfall.” *Reuters*. 7 May 2019.
- ¹² “Gasdotto EastMed, arriva Energean.” *ANSA.it Ambiente & Energia*. 3 Jan 2020.
- ¹³ Aydintasbas, Asli, and Sinan Ülgen. “A Conflict Could Be Brewing in the Eastern Mediterranean. Here's How to Stop It.” *Carnegie Europe*. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ¹⁴ “Turkey slams controversial EastMed pipeline deal signed in Athens.” *TRT World*. 2 Jan 2020.
- ¹⁵ As above.
- ¹⁶ “Pipe Down; How gas companies influence EU policy and have pocketed €4 billion of taxpayers’ money.” *Global Witness*. June 2020.
- ¹⁷ “Diversification of Gas Supply Sources and Routes - Energy European Commission.” Energy - European Commission, 17 Mar. 2020, ec.europa.eu/energy/topics/energy-security/diversification-of-gas-supply-sources-and-routes_en.
- ¹⁸ “An updated analysis on gas supply security in the EU energy transition.” *Artelys*. 1 Jan. 2020.

- ¹⁹ Jonathan Gaventa, Manon Dufour and Luca Bergamaschi. “More security, lower cost: A smarter approach to gas infrastructure in Europe.” *E3G*. 3 March 2016.
- ²⁰ “Europe in the Gas Trap.” Investigate Europe, Oct. 2020, www.investigate-europe.eu/en/2020/natural-gas-trap/.
- ²¹ “A Clean Planet for all; A European long-term strategic vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy.” European Commission. 28 November 2018.
- ²² “Implications of the Russia-Ukraine gas transit deal for alternative pipeline routes and the Ukrainian and European market.” Oxford Institute for Energy Studies. March 2020.
- ²³ “This Is Not a Pipe - The ‘Treachery’ of the EU Gas Plans.” Counter Balance, Feb. 2018, www.youtube.com/watch?v=XfMQr5j_BAA&ab_channel=CounterBalance.
- ²⁴ Michael Tanchum. “How Did the Eastern Mediterranean Become the Eye of a Geopolitical Storm?” *Foreign Policy*. 18 Aug. 2020.
- ²⁵ Republic of Turkey, Ministry of Foreign Affairs. “No: 216,, Press Statement On The Continental Shelf Delimitation Agreement Signed Between Turkey And The TRNC.” 21 Sept. 2011.
- ²⁶ Yaroslav Trofimov and David Gauthier-Villars. “Turkish, Greek Frigates Collide in the Mediterranean Sea.” *Wall Street Journal*. 14 Aug. 2020.
- ²⁷ “Turkish Drone Fuels Tension over Cyprus Gas Claims.” *BBC News*, BBC, 16 Dec. 2019.
- ²⁸ <https://www.kazmabirak.org/eng>. Accessed 11 Nov 2020.
- ²⁹ “Israel and Palestine; Events of 2018.” Human Rights Watch. Accessed online 11 Nov 2020.
- ³⁰ “Israel’s Exploitation of Palestinian Resources is Human Rights Violation, Says UN Special Rapporteur for the Situation of Human Rights in the OPT – Press Release.” United Nations. 18 March 2019.
- ³¹ Thayer, Joziyah. “Let’s Talk About Gaza Marine Gas Field.” 26 June 2018.
- ³² Chossudovsky, Michel. “War and Natural Gas: The Israeli Invasion and Gaza’s Offshore Gas Fields.” Centre for Research on Globalization. Jan. 2009.
- ³³ Al-Mughrabi, Nidal. “Shell gives up on Gaza's offshore gas field - Palestinians.” *Reuters*. 5 March 2018.
- ³⁴ “Israel and Palestine; Events of 2018.” Human Rights Watch. Accessed online 11 Nov 2020.
- ³⁵ “Israel’s Exploitation of Palestinian Resources is Human Rights Violation, Says UN Special Rapporteur for the Situation of Human Rights in the OPT – Press Release.” United Nations. 18 March 2019.
- ³⁶ “Simply Unsustainable! - The EU’s Energy Projects With Israel.” *Stop The Wall*. 7 March 2018.

- ³⁷ Pedro, Leah. "Israel, Lebanon, and Failed Natural Gas Negotiations." Foreign Policy Research Institute. 11 Dec. 2019.
- ³⁸ El-Hage, Anne-Marie. "Les discussions lancées entre le Liban et Israël, prochain rendez-vous le 26 octobre." L'Orient Le Jour. 15 Oct. 2020.
- ³⁹ One Hundred Sixteenth Congress of the United States of America. "'Further Consolidated Appropriations Act, 2020.'" Dec 2019. pp. 515–522.
- ⁴⁰ Steve Horn and Lee Fang. "Congress Quietly Adopts Exxon Mobil-backed Law Promoting New Gas Pipeline, Arms to Cyprus." The Intercept. 6 Feb. 2020.
- ⁴¹ Kampouris, Nick. "US Secretary of State Pompeo Hails EastMed Pipeline at Trilateral Summit." Greek Reporter. 21 March 2019.
- ⁴² Jonathan Gaventa, Manon Dufour and Luca Bergamaschi. "More security, lower cost: A smarter approach to gas infrastructure in Europe." E3G. 3 March 2016.
- ⁴³ "An updated analysis on gas supply security in the EU energy transition." Artelys. 1 Jan. 2020.
- ⁴⁴ Dr Ellinas, Charles. "East Med should focus on local markets." Cyprus Mail. 24 March 2020.
- ⁴⁵ "Burning the Gas 'Bridge Fuel' Myth: Why Gas Is Not Clean, Cheap, or Necessary." Oil Change International. 30 May 2019.
- ⁴⁶ "Gas in Mozambique; A Windfall for the Industry, a Curse for the Country." Friends of the Earth International, Justiça Ambiental Mozambique, and Amis de la Terre. June 2020.
- ⁴⁷ "Walking the line." Re:common, Counterbalance and Platform UK. <http://globalmotion.pageflow.io/walkingtheline#37823>. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁴⁸ "The Mediterranean: A Biodiversity Hotspot Under Threat." The International Union for Conservation of Nature Red List of Threatened Species. Survival Species Commission. 2008.
- ⁴⁹ "Fossil Gas: Part of the problem and never the answer." Global Witness. 17 June 2020.
- ⁵⁰ Howarth, Robert. "Methane Emissions; the greenhouse gas footprint of natural gas." Cornell University. http://www.eeb.cornell.edu/howarth/summaries_CH4.php. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁵¹ <https://energy-democracy.net/map/>. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁵² "Eastmed." IGI Poseidon, www.igi-poseidon.com/en/eastmed. Accessed online 11 Nov. 2020.
- ⁵³ "Poseidon." IGI Poseidon, www.igi-poseidon.com/en/poseidon